

E+

Erazmus+
program

Sv

Strateška
partnerstva u
oblasti visokog
obrazovanja

Erazmus+ program – Mogućnosti za visokoškolske ustanove

Olga Jovanović, Fondacija Tempus

Kladovo, 17. septembar 2019.

Erasmus+

Šta je to Erazmus+ program?

Erazmus+ je program Evropske unije koji obezbeđuje finansiranje projekata za saradnju u tri oblasti:

Obrazovanje i obuke

Mladi

Sport

Ko učestvuje u programu?

Zemlje EU
Makedonija
Island
Lihtenštajn
Norveška
Turska

Programske
zemlje

Programska zemlja
od januara 2019. sa
punopravnim
učešćem u
Programu

Srbija

Zemlje u okruženju EU
Sve ostale zemlje sveta

Partnerske
zemlje

Ključne aktivnosti

U okviru programa Erasmus+ postoji više vrsta projekata koji su svrstani u tri ključne aktivnosti i dva posebna dela programa:

- **Ključna aktivnost 1 (KA1)** – projekti mobilnosti zarad učenja i sticanja novih veština.
- **Ključna aktivnost 2 (KA2)** – projekti institucionalne saradnje za inovativnost i razmenu dobrih praksi. Sprovode ih konzorcijumi institucija iz više zemlja.
- **Ključna aktivnost 3 (KA3)** – projekti za podršku reformi obrazovnih politika.

Dva posebna dela programa – **Žan Mone i Sport**.

Ključne aktivnosti – vrste projekata u oblasti visokog obrazovanja

KA1

- Mobilnost u visokom obrazovanju (KA103 i KA107)
- Zajednički master programi

KA2

- Strateška partnerstva u visokom obrazovanju
- Izgradnja kapaciteta u visokom obrazovanju
- Savezi znanja
- Evropski univerziteti

Projekti izgradnje kapaciteta u visokom obrazovanju (CBHE)

- U središtu pažnje su **unapređenje i modernizacija visokog obrazovanja partnerskih zemalja** Erasmus+ programa
- Od konkursnog roka 2018/2019, Srbija više ne spada u partnerske zemlje
- Ustanove iz Srbije i dalje **imaju punopravno učešće, ali u ulozi prenosioca znanja i iskustava ustanovama iz partnerskih zemalja**
- Sve VŠU iz Srbije moraju imati **Erazmus povelju za visoko obrazovanje**
- **Nema nacionalnih prioriteta Srbije** jer se projekti fokusiraju na nacionalne i regionalne prioritete partnerskih zemalja
- U strukturnim projektima više **nije nužno učešće Ministarstva prosvete, nauke i tehnološkog razvoja**

Trajanje projekata: 2 ili 3 godine

Tipovi projekata

Zajednički projekti:

=> Uticaj na
institucije

Razvoj kurikuluma

Modernizacija upravljanja i rada
visokoškolskih ustanova

Osnaživanje veza između VŠU i
šireg ekonomskog i društvenog
okruženja

Strukturni projekti:

=> Sistemski uticaj

Modernizacija politika, rada i upravljanja
sistemima visokog obrazovanja

Osnaživanje veza između sistema
visokog obrazovanja i šireg
ekonomskog i društvenog okruženja

- ✓ Transnacionalni projekti koji se sprovode u saradnji **između visokoškolskih ustanova i preduzeća**
- ✓ Projekti se mogu sprovoditi u **svim disciplinama i sektorima**
- ✓ Rešavaju zajedničke izazove VŠU i privrednog sektora, prikazane kroz **ciljanu analizu potreba**
- ✓ Snažna i **uravnotežena** posvećenost VŠU i preduzeća, **održivost**
- ✓ Ambiciozni projekti, **visoko selektivan program**

Sastav konzorcijuma

Najmanje 6 nezavisnih organizacija iz programskih zemalja:

- ✓ Najmanje 3 različite programske zemlje
- ✓ Najmanje 2 VŠU (obavezna Erasmus povelja za visoko obrazovanje)
- ✓ Najmanje 2 preduzeća

Projekti koji traju 2 godine: do 700 000 evra

Projekti koji traju 3 godine: do 1 000 000 evra

- ✓ Nova inicijativa Evropske komisije usmerena ka visokoj integraciji i koheziji visokoškolskih ustanova iz Programskih zemalja
- ✓ Ambiciozna, dugoročna, visokobudžetna partnerstva VŠU:
  - na svim nivoima (upravljanje, akademski i administrativni resursi, studenti)
  - na svim poljima delovanja (nastava, istraživanje, veza sa društvom)
  - uz fleksibilnost u izboru aktivnosti, u skladu sa strateškim ciljevima

- **Projekti koji traju 3 godine: do 5 000 000 evra**
- **Sistem kofinansiranja: 80% / 20%**

Erasmus Mundus zajednički master programi

Učešće u projektima

- Podnosilac prijave mora da bude VŠU u programskoj zemlji.
- Minimum konzorcijum čine:
  - ✓ Minimum 3 VŠU kao punopravni partneri iz bar 3 različite programske zemlje
  - ✓ Partnerske VŠU i neakademske institucije kao punopravni partneri
  - ✓ Pridruženi partneri sa i bez udela u budžetu (opciono) - preduzeća, NVO

VŠU ulaze u projekat sa postojećim akreditovanim studijskim programima

Usmerenost na EU studije u cilju promovisanja izvrsnosti u nastavi i istraživanjima u vezi sa procesima evropskih integracija u različitim disciplinama.

Ciljevi:

- stimulisanje nastave i istraživanja vezanih za Evropsku uniju;
- podučavanje mladih profesionalaca u oblasti evropskih integracija;
- podsticanje dijaloga između akademske zajednice i kreatora politika.

Ko može da učestvuje:

- Visokoškolske ustanove
  - VŠU iz programskih zemalja moraju biti nosioci Erasmus povelje za visoko obrazovanje
- Različite organizacije
- Asocijacije

Vrste projekata:

- Moduli
- Katedre
- Centri izuzetnosti
- Mreže
- Projekti
- Podrška asocijacijama

Sv

Strateška
partnerstva u
oblasti visokog
obrazovanja

E+

Erazmus+
program

Strateška partnerstva u oblasti visokog obrazovanja

Erasmus+

Strateška partnerstva u oblasti visokog obrazovanja

✓ Cilj:

- ✓ da podrže razvoj, transfer i/ili implementaciju inovativnih praksi, kao i sprovođenje zajedničkih inicijativa za promovisanje saradnje, vršnjačkog učenja i razmene iskustava na evropskom nivou

✓ Strateška partnerstva koja podržavaju **INOVACIJE**

- ✓ razvoj inovativnih rešenja i/ili sprovođenje aktivnosti širenja i korišćenja informacija o postojećim i novim proizvodima ili inovacijama.

Ko može da učestvuje?

Akreditovane samostalne visokoškolske ustanove

- ✓ Istraživački instituti
- ✓ Škole
- ✓ Nefitne organizacije
- ✓ Udruženja
- ✓ Nevladine organizacije
- ✓ Javna ili privatna preduzeća
- ✓ Javnih tela
- ✓ Privredne komore
- ✓ Profesionalna udruženja
- ✓ Fondacije

 Učešće organizacija **aktivnih u sektoru visokog obrazovanja iz**
Republike Srbije **ili druge** programske države.

Sastav konzorcijuma

- ✓ **Podnosilac prijave:** bilo koja ustanova ili organizacija iz Srbije aktivna u sektoru visokog obrazovanja, ili ekvivalentne ustanove iz drugih programskih zemalja;
- ✓ **Kome se podnosi prijava:** Fondaciji Tempus ili drugoj Nacionalnoj agenciji iz koje dolazi podnosilac;
- ✓ **Partneri:** Ustanove iz Srbije i drugih programskih zemalja;
- ✓ **VŠU iz Srbije i ostalih programskih zemalja moraju biti nosioci Erasmus povelje za visoko obrazovanje (ECHE)!**

Uslovi konkurisanja

- ✓ **Minimum konzorcijuma:** 1 organizacija iz 3 različite programske države;
- ✓ **Trajanje:** od 24 do 36 meseci;
- ✓ **Iznos namenskih bespovratnih sredstava:** 12 500 EUR x broj meseci
- ✓ Fokus na 1 **horizontalnom** prioritetu ili 1 **specifičnom** prioritetu

Erasmus+

Šta može da se finansira

- ✓ Upravljanje projektom i njegovo sprovođenje;
- ✓ Međunarodni sastanci projektnog tima
- ✓ Troškovi putovanja, dnevnica, smeštaja i ishrane
- ✓ Podrška osobama sa hendikepom
- ✓ Podrška za učenje jezika
- ✓ Proizvodi intelektualnog rada
- ✓ Posebni troškovi (podugovaranje)
- ✓ Događaji poput nacionalnih i međunarodnih konferencija, seminara i obuka

Horizontalni i specifični prioriteti

Projekat Strateških partnerstva u oblasti visokog obrazovanja mora se baviti:

- a) barem jednim horizontalnim prioritetom, ili
- b) barem jednim specifičnim prioritetom relevantnim za oblast visokog obrazovanja.

*Među ovim prioritetima, nacionalne agencije mogu da izaberu one koje su posebno relevantne u njihovom nacionalnom kontekstu ("Evropski prioriteti u nacionalnom kontekstu"). Nacionalne agencije moraju obavestiti potencijalne aplikante putem svojih zvaničnih veb stranica.

Primeri tipova aktivnosti

- ✓ **Razvoj, testiranje, prilagođavanje i primenu inovativnih praksi**
- ✓ Zajednički studijski programi i kurikulum; transnacionalna saradnja između preduzeća i visokoškolskih ustanova; razvoj pedagoških pristupa i metodologija; integracija različitih modaliteta studija kao što su učenje na daljinu, part-time i modularno učenje; karijerno vođenje i savetovanje itd..
- ✓ **Priznavanje i sertifikaciju veština i kompetencija na nacionalnom nivou kroz efikasno osiguranje kvaliteta zasnovanog na ishodima učenja i njihovo upućivanje na evropske i nacionalne okvire kvalifikacija.**
- ✓ **Razvijanje fleksibilnih puteva za studente i diplomce, uključujući validaciju prethodnog učenja.**

Dodatni tipovi aktivnosti uz dodatnu vrednost

✓ Intenzivni studijski programi

- ✓ Studenti upisani na partnerske VŠU u programskim zemljama, nastavnici, gostujući predavači, nastavnici sa VŠU koje nisu partneri na projektu i eksperti/zaposleni u preduzećima
- ✓ Trajanje: studenti: 5 dana do 2 meseca, nastavnici i gostujući predavači: 1 dan do 2 meseca

✓ Kombinovano učenje (blended learning)

- ✓ Studenti
- ✓ Trajanje: 5 dana do 2 meseca

✓ Nastava ili obuke u dužem vremenskom periodu

- ✓ Nastavnici, administrativno osoblje
- ✓ Trajanje: 2 do 12 meseci isključujući dane putovanja

✓ Nastava ili obuke u kraćem vremenskom periodu

- ✓ Nastavnici, administrativno osoblje
- ✓ Trajanje: 3 dana do 2 meseca isključujući dane putovanja

Primer projekta 1: Preduzetništvo i upravljanje inovacijama

Aktivnosti	Ishodi
Analiza jaza između postojećih predmeta u oblasti preduzetništva i upravljanja inovacijama i potreba tržišta	Izveštaj o postojećim predmetima na partnerskim visokoškolskim ustanovama i potreba tržišta u oblasti preduzetništva i upravljanja inovacijama
Razvoj predmeta u skladu sa analizom	Razvijen silabus predmeta
Razvoj nastavnih materijala za predmet Preduzetništvo i upravljanje inovacijama	Pripremljen nastavni materijali
Priprema knjige na temu Preduzetništva i upravljanja inovacijama	Objavljena knjiga: Preduzetništvo i upravljanje inovacijama
Organizacija pilot kursa	Održan dvonedeljni pilot kurs, učešće 12 studenata sa različitih nivoa studija
Razvoj plana za osiguranje kvaliteta i plana diseminacije; Organizacija finalne konferencije projekta; Održavanje međunarodnih sastanaka projektnog tima	Plan osiguranja kvaliteta i diseminacije, Održana finalna konferencija (200 učesnika); Održana 2 međunarodna sastanka projektnog tima

Primer projekta 2: Inovativne metode i tehnike u oblasti medicine

Aktivnosti	Ishodi
Razvoj elektronske platforme koja će omogućiti transfer znanja u oblasti neinvazivne kardiologije	Razvijena elektronska platforma. Opremljena materijalima u formi otvorenih edukativnih resursa (OER)
Razvoj koncepta kombinovanog učenja u oblasti medicine;	Razvijen novi koncept kombinovanog učenja.
Organizacija letnjih škola	Organizovane tri međunarodne letnje škole (svaka u trajanju od 12 dana).
Upotreba IKT-a i otvorenih edukativnih resursa (OER-a) u nastavi. Kreiranje modela koji može biti korišćen u različitim disciplinama	Kreiran model koji uključuje upotrebu IKT-a i OER-a u nastavi.
Održavanje međunarodnih sastanaka projektnog tima. Unapređenje saradnje različitih relevantnih aktera	Održana 3 međunarodna sastanka projektnog tima. Kreirana mreža relevantnih aktera, koja uključuje bolnice, istraživačke centre i VŠU.
Organizacija diseminacionih seminara i konferencija	Organizovana 2 seminara i finalna konferencija.

Prijava za projekte

- ✓ Objavljivanje poziva:
  - ✓ Sajt Evropske komisije: https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/node_en
  - ✓ Sajt Fondacije Tempus: www.erasmusplus.rs
- ✓ Podnošenje prijave:
  - ✓ Fondaciji Tempus ili drugoj Nacionalnoj agenciji iz koje dolazi podnosilac;
  - ✓ Elektronski formular;
- ✓ Rok za podnošenje prijave:
  - ✓ **Tek će biti objavljen za 2020. godinu**
- ✓ Radionica za pisanje projekta strateškog partnerstva u visokom obrazovanju
  - ✓ **Tek će biti objavljen datum u skladu sa rokom za podnošenje projektne prijave**

Naredni koraci

- ✓ Info dani u Beogradu, Novom Sadu, Nišu i Kragujevcu 12-15. novembar 2019.
- ✓ Radionice za pisanje projekata kraj januara i februar
- ✓ Konsultacije:
  - ✓ Mail: higher-education@tempus.ac.rs
  - ✓ Telefon, sastanci, Skype
- ✓ Očekivani termin obaveštavanja projekata koji su dobili finansiranje: jul 2020. godine
- ✓ Očekivani termin potpisivanje ugovora o namenskim bespovratnim sredstvima: avgust 2020. godine

Korisni linkovi

✓ Programski vodič

✓ https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/programme-guide_en

✓ Baza projekata Fondacije Tempus

✓ projects.tempus.ac.rs

✓ Erasmus+ platforma o rezultatima projekata

✓ <http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/projects/>

Hvala na pažnji!

Sv

Strateška partnerstva u oblasti visokog obrazovanja

Pp

Obuke za pisanje projekata

Os

Obuke za sprovođenje projekata

Hf

HEduFair - sajam visokoškolskih ustanova

Tp

Traženje partnera za projekte

Mp

Monitoring projekata

Fondacija Tempus

Ruže Jovanović 27a, Beograd

- +381 11 33 42 430, opcija 4
- e-mail: higher-education@tempus.ac.rs
- www.erasmusplus.rs
- Twitter: @fondacijaTempus
- FB: Fondacija Tempus